

Sygn. akt III AUa 418/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Lucyna Ramlo
Sędziowie:	SSA Aleksandra Urban SSO del. Maria Ołtarzewska (spr.)
Protokolant:	stażysta Sylwia Gruba

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2015 r. w Gdańsku

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 grudnia 2014 r.,
sygn. akt VII U 161/14

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

SSA Aleksandra Urban SSA Lucyna Ramlo SSO del. Maria Ołtarzewska

Sygn. akt III AUa 418/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05 grudnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ustalenia S. K. prawa do renty socjalnej wskazując, że orzeczeniem z dnia 03 grudnia 2013 r. komisja lekarska ZUS uznała, iż ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. K. kwestionując dokonaną w postępowaniu administracyjnym w niniejszej sprawie ocenę wpływu rozpoznanych u niego schorzeń na zdolność do pracy zarobkowej po dniu 30 listopada 2013 roku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 02 grudnia 2014 r. w sprawie VII U 161/14 Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał S. K. prawo do renty socjalnej od dnia 01 grudnia 2013 r. do dnia 31 listopada 2016 r.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

S. K. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 5 grudnia 2013 r., którą to decyzją ZUS odmówił mu prawa do renty socjalnej wskazując na orzeczenie komisji lekarskiej, która ustaliła, iż badany nie jest całkowicie niezdolny do pracy i mając to na uwadze wydał przedmiotową decyzję. Od tej decyzji odwołał się ubezpieczony.

Sąd Okręgowy rozpoznając odwołanie od tej decyzji dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych: pulmonologa oraz specjalisty medycyny pracy, a także specjalisty chorób zakaźnych.

Biegły specjalista chorób zakaźnych rozpoznał u wnioskodawcy: przewlekłe zakażenie retrowirusowe w okresie reemisji w trakcie terapii, dychawicę oskrzelową, niealkoholowe stłuszczenie wątroby w przebiegu zespołu metabolicznego, nadciśnienie tętnicze i cukrzycę typu 2.

Biegły specjalista medycyny pracy rozpoznał u wnioskodawcy przewlekłe alergiczne, przewlekłą alergiczną astmę oskrzelową o łagodnym przebiegu, przewlekłe zakażenie retrowirusowe na terapii podtrzymywanej w stadium częściowej remisji, cukrzycę typu 2 insulinoniezależną, niealkoholowe stłuszczenie wątroby, nadciśnienie tętnicze zredukowane, przebyte usunięcie wyrostka robaczkowego sprzed laty.

Biegły, specjalista chorób zakaźnych stwierdził, że rozpoznane choroby, które są skutkiem naruszenia sprawności organizmu wnioskodawcy wskutek zakażenia retrowirusem powstały przed ukończeniem przez niego 18 roku życia. Ostra choroba retrowirusowa wyznaczająca początek zakażenia HIV wystąpiła w 23 roku życia, w 2005 r. Nałożyła się ona na dychawicę oskrzelową, na którą choruje wnioskodawca od 2 roku życia. Z powodu dychawicy oskrzelowej w 1998 r. orzeczono u wnioskodawcy częściową niezdolność do pracy, a następnie w 2005 r., po zakażeniu HIV i wystąpieniu choroby retrowirusowej, orzeczono całkowitą niezdolność do pracy do listopada 2013 r. W pierwszych latach trwania zakażenia HIV odporność organizmu ubezpieczonego była obniżona w skutek niskiej liczby limfocytów CD4 poniżej 200, będących celem ataku wirusa HIV. Limfocyty CD4 odgrywają kluczową rolę w prawidłowej odporności komórkowej, w tym przeciwwirusowej i przeciwgrybiczej. Ich znaczny deficyt ilościowy prowadzi między innymi do różnych zakażeń, przewlekłej biegunki, które wcześniej dotykały wnioskodawcę. Dodatkowym od kilku lat czynnikiem wpływającym na mniejszą sprawność organizmu wnioskodawcy jest cukrzyca i stłuszczenie wątroby jako skutek uboczny podawanych leków przeciwretrowirusowych. W 2013 r. dokonano zmiany leków o spodziewanych, mniejszym działaniu ubocznym. Poprawy stanu wątroby nie zaobserwowano, ale jednocześnie obniżyła się nieco liczba limfocytów CD4, nie powodując jednak jeszcze uchwytne klinicznie upośledzenia odporności. Nie występuje u wnioskodawcy objawy zakażeń oportunistycznych: grzybice, toksoplazmoza i inne. Na podstawie badania przedmiotowego, podmiotowego i badań dodatkowych, zdaniem biegłego, nie można stwierdzić, aby nastąpiła poprawa w stanie zdrowia wnioskodawcy i sprawności organizmu w odniesieniu do stanu sprzed kilku lat. Zdaniem biegłego wnioskodawca jest w dalszym ciągu całkowicie niezdolny do pracy do listopada 2016 r. od daty wstrzymania świadczenia. Rokowanie jest niekorzystne z powodu rodzaju zakażenia oraz silnego, wyrażonego działania ubocznego leków pod postacią hiperlipidemii, tłuszczowego uszkodzenia wątroby i następnych cukrzycy.

Również biegły, specjalista medycyny pracy stwierdził, że wnioskodawca ze względu na schorzenia, które rozpoznał, jest w dalszym ciągu osobą całkowicie niezdolną do pracy. Biegły tą opinię i to stwierdzenie wydał na podstawie całokształtu danych, z wywiadu chorobowego, badania fizykalnego oraz dokumentacji medycznej. Zdaniem biegłego pierwsze orzeczenie o niezdolności do pracy i inwalidztwie wydane w 1998 r. z powodu zmian o charakterze astmy alergicznej przewlekłej i pyłkowicy stwierdzające częściową, okresową niezdolność do pracy bez całkowitej niezdolności do pracy według ZUS uprawniało wtedy wnioskodawcę do przyznania mu renty socjalnej.

W aktualnym badaniu pulmonologicznym biegły stwierdził astmę przewlekłą alergiczną o łagodnym przebiegu lecz, bez niedomogi oddechowej z prawidłowymi wskaźnikami wymiany oddechowej i utlenowania krwi. Wyżej wymieniona nie przemawia za samodzielnym uznaniem całkowitej niezdolności do pracy powstałej przed 18 rokiem życia, czy w trakcie nauki do 25 roku życia, lecz należy, zdaniem biegłego, obecnie łącznie rozpoznawać to schorzenie z pozostałymi chorobami. W 2005 r. stwierdzone u wnioskodawcy ostre zakażenie retrowirusowe, co spowodowało orzeczenie w 24 roku życia całkowitej niezdolności do pracy i przyznanie wnioskodawcy renty socjalnej. W tym czasie wnioskodawca uczył się w liceum ogólnokształcących. W przebiegu leczenia lekami doszło do niealkoholowego stłuszczenia wątroby z cechami znacznego uszkodzenia mięszonego narządu. W 2013 r. dołączyła się cukrzyca typu 2 insulinoniezależna, leczona lekami doustnymi i nadciśnieniem tętniczym. Okres pierwszy. Obserwuje się także, zdaniem biegłego, istotne spadki odpornościowe krwinek białych i limfocytów CD4 nadal poniżej normy, aktualnie bez zakażeń oportunistycznych, lecz z klinicznymi wykładnikami osłabienia, męczliwości, zaburzeń przewodzenia pokarmowego. Wyżej wymienione objawy, dołączenie chorób współistniejących i uszkodzeń powlekowych, polekowych oraz ogólna wiedza na temat rokowania nie pozwala na przyjęcie stwierdzenia, iż by wystąpiła poprawa stanu ogólnego ubezpieczonego w stosunku do roku 2013. Charakter uszkodzenia, ciągle występowanie objawów chorobowych, konieczność powstrzymywania się od wysiłków fizycznych, utrzymywania diety, unikania zakażeń, przeciwwskazanie do pracy zmianowej i nocnej, także zdaniem biegłego przemawiają za dalszym utrzymaniem kwalifikacji do całkowitej niezdolności do pracy do listopada 2016 r. Przed tym okresem powinien ubezpieczony przejść pełne badanie w klinice chorób zakaźnych w celu określenia stanu zdrowia i ponownej oceny orzeczniczej. W tym zakresie biegły, specjalista medycyny pracy podzielił stanowisko biegłego z zakresu chorób zakaźnych i hepatologii.

Sąd I instancji przyjął jako dowód w sprawie sporządzone opinie lekarskie. Zdaniem tego Sądu powyższe powoduje, że ubezpieczony nadal spełnia warunki do przyznania mu prawa do renty socjalnej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2013 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.).

Zgodnie z artykułem 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszania sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. zaskarżając ten wyrok w całości oraz zarzucając mu:

1) naruszenie prawa materialnego:

- art. 4 ust. 1, art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U z 2013 r. Nr 982 ze zm.),

- art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) w związku z art. 15 ustawy o rencie socjalnej,

poprzez przyjęcie, iż wnioskodawca jest okresowo całkowicie niezdolny do pracy, a tym samym przyznanie prawa do renty socjalnej od dnia 01 grudnia 2013 r. do dnia 31 listopada 2016 r.

2) naruszenie przepisu postępowania - art. 233 §1 k.p.c., - poprzez:

- oparcie wyroku o opinie biegłych lekarzy sądowych, co do których organ rentowy nie otrzymał szansy zastosowania § 10 ust. 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2711 ze zm.);

- przyznanie S. K. prawa do świadczenia renty socjalnej do dnia 31 listopada 2016 r.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego pierwszo-instancyjnego w niniejszej sprawie, powołał treść art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej oraz wskazał, że przy ocenie niezdolności do pracy należy brać pod uwagę nie tylko rodzaj schorzeń powodujących niezdolność do pracy, ale również wiek osoby ubiegającej się o świadczenie, czy też możliwe do przeprowadzenia zabiegi medyczne wpływające na poprawę stanu zdrowia, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy. Dopiero ocena tych wszystkich czynników złoży się na wiedzę medyczną, o której mowa we wskazanym powyżej przepisie.

Apelujący podniósł, że nie miał w postępowaniu sądowym pierwszo-instancyjnym możliwości zastosowania do przeprowadzonego dowodu z opinii biegłych lekarzy sądowych § 10 ust. 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2711 ze zm.).

Ponadto organ rentowy stwierdził, że zaskarżony wyrok nie jest możliwy do wykonania w pełnym zakresie, albowiem zgodnie z obowiązującym w Polsce kalendarzem gregoriańskim data 31 listopada nie występuje.

W konkluzji apelacji organ ten wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości, ewentualnie
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji, przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Postanowieniem z dnia 32 stycznia 2015 r. w sprawie VII U 161/14 Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sprostował oczywistą omyłkę w sentencji wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 02 grudnia 2014 r. poprzez zastąpienie w sentencji wyroku słów „31 listopada” słowami „30 listopada”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Po uzupełnieniu postępowania dowodowego w postępowaniu apelacyjnym okazało się, że apelacja organu rentowego zasługuje na uwzględnienie poprzez zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania jakkolwiek z innych przyczyn, aniżeli te podniesione w apelacji.

Odnosząc się na wstępie do zarzutu naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyznanie S. K. prawa do renty socjalnej od dnia 01 grudnia 2013 r. do dnia 30 listopada 2013 r. Sąd II instancji stwierdza, że w istocie jest on tożsamy z zarzutem naruszenia prawa materialnego, tj. art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.).

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. odnosi się do wniosku o przyznanie przez sąd z dowodów o faktach, a nie z dowodów o prawie – w tym ostatnim przypadku mamy bowiem do czynienia ze stosowaniem prawa (subsumcją ustalonego stanu faktycznego pod hipotezę określonej normy prawnej).

Niezasadnie apelujący zarzuca, że Sąd I instancji nie umożliwił przedstawienia stanowiska przewodniczącego komisji lekarskich ZUS w zakresie orzecznictwa o niezdolności do pracy w niniejszej sprawie, na podstawie § 10 ust. 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2711 ze zm.), ponieważ w terminie zakreślonym zarządzeniem z dnia 02 października 2014 r. przewodniczący komisji lekarskich ZUS nie przedstawił swojego stanowiska w tej sprawie (k. 57 i 65 akt sprawy).

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii, czy po dniu 30 listopada 2013 r. zachodzą w niniejszej sprawie łącznie wszystkie, wynikające z treści art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 982 ze zm., nazywaną dalej ustawą o rencie socjalnej), ustawowe przesłanki ustalenia S. K. prawa

do renty socjalnej, a w szczególności przesłanki w postaci jego całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia organizmu, które powstało przed ukończeniem 18. roku życia.

U podstaw dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zdolności ubezpieczonego do pracy leżą sporządzone w postępowaniu przed tym Sądem opinie biegłych sądowych: pulmonologa z dnia 22 maja 2014 r. (k. 24-25 akt sprawy), hepatologa z dnia 30 lipca 2014 r. (k. 39-40 akt sprawy) i specjalisty medycyny pracy z dnia 24 września 2014 r. (k. 44-46 akt sprawy), w których biegli ci zgodnie uznali, że wnioskodawca po dniu 30 listopada 2013 r. jest nadal okresowo, całkowicie niezdolny do pracy do listopada 2016 r.

Opinia biegłego podlega ocenie na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. wyrok S.N. z dnia 21 października 2004 r., V CK 143/04, LEX nr 585885).

Zdaniem Sądu II instancji sporządzone w postępowaniu sądowym pierwszo-instancyjnym opinie biegłych sądowych lekarzy, odpowiadają wymogom stawianym przez przepis art. 285 § 1 k.p.c., ponieważ nie tylko umożliwiają ich sądową kontrolę, ale nadto uzasadnienia są przystępne i zrozumiałe dla osób nie dysponujących wiedzą medyczną, zaś wnioski sformułowane zostały jasno i czytelnie.

Podkreślenia wymaga, że opinie te sporządzone zostały przez biegłych sądowych lekarzy o specjalizacjach odpowiadających rozpoznanyemu schorzeniu, jak i przez biegłego zawodowo zajmującego się oceną zdolności do pracy zarobkowej. Treść tych opinii świadczy o tym, że ich wydanie poprzedzone zostało rzetelną i wnikliwą analizą zgromadzonych w sprawie dowodów, mających wpływ na wyrażone w tej opinii finalne ustalenia. Biegli sądowi lekarze przekonywująco i logicznie uzasadnili swoje stanowisko.

Stosownie do treści art. 15 pkt 1 ustawy o rencie socjalnej w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio wymienione przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), w tym m.in. przepisy art. 12-14 ustawy emerytalnej.

Tym samym, dla oceny stopnia i przewidywanego okresu niezdolności S. K. do pracy oraz rokowania, co do odzyskania przez niego zdolności do pracy, zastosowanie znajdował art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej, który nakazuje uwzględnić zarówno wymienione w jego pkt 1 czynniki medyczne, jak i czynniki ekonomiczne, wymienione w jego pkt 2.

W ocenie Sądu Apelacyjnego dokonana przez biegłych sądowych lekarzy ocena wpływu rozpoznanych u ubezpieczonego schorzeń na jej zdolność do pracy uwzględnia zarówno wymienione w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej czynniki medyczne, jak i wymienione w pkt 2 czynniki ekonomiczne.

Zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego jest przyjęcie przez tych biegłych, że stwierdzone u wnioskodawcy schorzenia w postaci: przewlekłej alergicznej astmy oskrzelowej o łagodnym przebiegu, przewlekłego zakażenia retrowirusowego na terapii podtrzymywanej, w stadium częściowej reemisji, cukrzycy typu 2 insulino-niezależnej, niealkoholowego stłuszczenia wątroby i nadciśnienia tętniczego zredukowanego naruszają sprawność jego organizmu w takim stopniu, że po dniu 30 listopada 2013 r. nadal do dnia 30 listopada 2016 r. uniemożliwiają mu podjęcie jakiegokolwiek pracy na otwartym rynku pracy, czyli czynią go całkowicie niezdolnym do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Zasadnie zatem Sąd I instancji uznał, że sporządzone w niniejszej sprawie opinie biegłych sądowych lekarzy: pulmonologa z dnia 22 maja 2014 r. (k. 24-25 akt sprawy), hepatologa z dnia 30 lipca 2014 r. (k. 39-40 akt sprawy) i specjalisty medycyny pracy z dnia 24 września 2014 r. (k. 44-46 akt sprawy) są miarodajne w zakresie ustalenia stanu zdrowia S. K. i wpływu rozpoznanych u niego schorzeń na jego zdolność do pracy zarobkowej po dniu 30 listopada 2013 r.

Jednakże powyższe opinie nie pozwalają na miarodajne ustalenie związku stwierdzonej okresowej, całkowitej niezdolności ubezpieczonego do pracy z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole – przed ukończeniem 25 roku życia.

Uwadze tego Sądu uszło bowiem, że od dnia 01 listopada 2005 r. u podstaw orzeczenia całkowitej niezdolności wnioskodawcy do pracy nie była już astma oskrzelowa istniejąca od dzieciństwa, lecz zakażenie HIV.

Podzielić należy stanowisko, zgodnie z którym będąca przesłanką nabycia prawa do renty socjalnej całkowita niezdolność do pracy może być konsekwencją jednego schorzenia lub wypadkową wielu dolegliwości, i to niekoniecznie tych samych, które uprzednio stanowiły podstawę orzekania o tej niezdolności. Może się zatem zdarzyć, że choroba, która dotychczas była jedynym powodem stwierdzonej u wnioskodawcy całkowitej niezdolności do pracy, sama nie wywołuje już tego rodzaju skutku w sferze możliwości wykonywania zatrudnienia, ale wraz z innymi, nasilającymi się dolegliwościami zdrowotnymi pozwala na dalsze kwalifikowanie danej osoby jako dotkniętej tymże stopniem niezdolności. Bywa również tak, że w miejsce uprzedniej przyczyny (przyczyn) całkowitej niezdolności do pracy pojawia się inna (inne). Istotne jest to, aby schorzenie lub schorzenia, które obecnie stanowią przyczynę naruszenia sprawności organizmu powodującego całkowitą niezdolność do pracy wnioskodawcy, powstały w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, nawet jeśli dotychczas nie były one przesłanką orzekania o tej niezdolności (por. wyrok S.N. z dnia 28 lutego 2012 r., I UK 279/11, LEX nr 1165283).

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest zatem uzasadniony w tym sensie, że Sąd Okręgowy uznał sporządzone w sprawie opinie biegłych za miarodajne dla ustalenia przesłanki istnienia związku okresowej, całkowitej niezdolności S. K. do pracy z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole – przed ukończeniem 25 roku życia, bez przeprowadzenia stosownego postępowania dowodowego w tym zakresie.

W związku z powyższym, celem uzupełnienia postępowania dowodowego przeprowadzonego w postępowaniu sądowym pierwszo-instancyjnym w niniejszej sprawie, na mocy art. 382 k.p.c., postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2015 r. w sprawie III AUa 418/15 Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. zwrócił się do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w P. o nadesłanie pełnej dokumentacji dotyczącej ubezpieczonego (Nr sprawy (...)),
2. zobowiązał ubezpieczonego do złożenia w terminie 7 dni świadectw szkolnych lub zaświadczeń dotyczących nauki w szkołach ponadpodstawowych,
3. zobowiązał pełnomocnika organu rentowego do podania w terminie 7 dni na jakich ustaleniach oparł się ten organ uznając, że ubezpieczony spełniał po dniu 31 października 2005 r. wszystkie przesłanki wymagane do uzyskania prawa do renty socjalnej (w szczególności, że całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy powstała wskutek naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed 18 rokiem życia, lub w trakcie nauki – przed 25 rokiem życia) – doręczając akta rentowe ubezpieczonego (k. 106-107 akt sprawy).

Orzeczeniem z dnia 09 października 2002 r. Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w P. od dnia 29 września 1998 r. zaliczył ubezpieczonego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności od dnia 29 września 1998 r. do dnia 31 października 2005 r., powołując się na przyczynę niepełnosprawności wymienioną w § 26 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 21 maja 2002 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2002 r. Nr 66, poz. 604), tj. wrodzone lub nabyte ciężkie choroby metaboliczne, układu krążenia, oddechowego, moczowego, pokarmowego, układu krzepnięcia i inne, znacznie upośledzające sprawność organizmu, wymagające systematycznego leczenia ambulatoryjnego i okresowo leczenia szpitalnego (koperta k. 112 akt sprawy).

W świetle dokumentów dotyczących ubezpieczonego przesłanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w P. u podstaw w/w orzeczenia leży schorzenie w postaci astmy oskrzelowej st. II (koperta k. 112 akt sprawy).

W trakcie hospitalizacji w Wojewódzkim Szpitalu Zakaźnym w W. w marcu 2005 r. wykryto u S. K. zakażenie HIV (k. 40-41v. akt dok. lek. ZUS).

Z akt dokumentacji lekarskiej ZUS wynika, że poczynając od dnia 01 listopada 2005 roku, u podstaw ustalenia wnioskodawcy prawa do okresowej renty socjalnej, leżała rozpoznane u niego zakażenie HIV (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 25 października 2005 r. k. 52-53 akt dok. lek. ZUS).

Powyższe schorzenie było bowiem podstawą kolejnych orzeczeń lekarza orzecznika ZUS: z dnia 25 października 2005 r., z dnia 01 października 2007 r., z dnia 03 listopada 2009 roku i z dnia 01 września 2011 r., uznających S. K. za całkowicie niezdolnego do pracy w okresach, odpowiednio: od dnia 01 listopada 2005 r. do dnia 31 października 2007 r., od dnia 01 listopada 2007 r. do dnia 31 października 2009 r., od dnia 01 listopada 2009 r. do dnia 30 listopada 2011 r. i od dnia 01 grudnia 2011 r. do dnia 30 listopada 2013 r. (akta dok. lek. ZUS, k. 134 akt sprawy).

W konsekwencji dla ustalenia istnienia związku przyczynowego pomiędzy stwierdzoną okresową całkowitą niezdolnością ubezpieczonego do pracy, a naruszeniem sprawności jego organizmu, które powstało przed 18 rokiem życia, lub w trakcie nauki – przed 25 rokiem życia konieczne jest ustalenie, czy zarażenie wnioskodawcy HIV nastąpiło w jednym ze wskazanych wyżej okresów.

Ubezpieczony był uczniem Szkoły Zawodowej Nr 10 w G. od dnia 19 listopada 1996r. Dnia 13 czerwca 1997r. decyzją Rady Pedagogicznej został skreślony z listy uczniów (k.4 akt rentowych z 1998r.).

Treść dokumentów przesłanych przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (...) w G., a w szczególności odpisy arkuszy ocen dokumentujące przebieg nauki wnioskodawcy wskazują, że w latach 1998-2001 był on uczniem Zasadniczej Szkoły Zawodowej w zawodzie sprzedawcy, lecz w 2001 r. zrezygnował z dalszej nauki (koperta k. 130 akt sprawy).

Z zaświadczenia Kuratorium Oświaty w G. z dnia 31 sierpnia 2015 r. (koperta k. 125 akt sprawy) wynika natomiast, że S. K. był uczniem II Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych z Zespołu Szkół Ogólnokształcących dla Dorosłych w G. od dnia 01 września 2002 r. do dnia 17 października 2003 r. Szkoły nie ukończył – decyzją Rady Pedagogicznej z dnia 17 października 2003 r. został skreślony z listy uczniów. Następnie kontynuował naukę w powyższej szkole od dnia 01 września 2006 r. do dnia 31 sierpnia 2007 r. Szkoły nie ukończył. Decyzją Rady Pedagogicznej z dnia 18 czerwca 2007 r. niepromowany na semestr drugi.

Celem uzupełnienia postępowania dowodowego przeprowadzonego w postępowaniu sądowym pierwszo-instancyjnym w niniejszej sprawie, a w szczególności ustalenia, czy zarażenie HIV nastąpiło w jednym z okresów skazanych w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o rencie socjalnej, na mocy art. 382 k.p.c., Sąd Apelacyjny w Gdańsku dopuścił dowód z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony na okoliczności jak w tezie dowodowej postanowienia z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie III AUa 418/15 (k. 143 akt sprawy 00:05:59).

S. K. przesłuchiwany w charakterze strony podał m.in., że uległ zakażeniu HIV w czasie wykonywania pracy na stanowisku pracownika ochrony w styczniu 2005 r., w wyniku pokłucia igłą przez narkomana. W związku z powyższym wydarzeniem nie było prowadzone postępowanie karne ani postępowanie o świadczenie z ubezpieczenia wypadkowego. Zakażenie HIV rozpoznano w trakcie hospitalizacji w marcu 2005 r. Ubezpieczony wyjaśnił, że uczył się zawodu sprzedawcy w Zasadniczej Szkole Zawodowej od 1996 r. do 2001 r. następnie kontynuował naukę w szkole dla dorosłych do października 2003 r., zaś w okresie od października 2003 r. do września 2006 r. nie uczył się (k. 143-144 akt sprawy 00:06:02).

W ocenie Sądu II instancji wymienione wyżej, przeprowadzone w postępowaniu apelacyjnym dowody, dają miarodajną podstawę do stwierdzenia, że okresowa, całkowita niezdolność wnioskodawcy do pracy nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności jego organizmu, które powstało w jednym z okresów wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, ponieważ zarażenie HIV nie nastąpiło przed 18 rokiem życia lub w trakcie nauki – przed ukończeniem 25 roku życia. Natomiast schorzenie istniejące od dzieciństwa tj. astma alergiczna ma łagodny przebieg i nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy.

Ponieważ do nabycia prawa do renty socjalnej nieodzowne jest łączne spełnienie wszystkich ustawowych przesłanek z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, wobec nie spełnienia wskazanej przesłanki, brak jest podstaw prawnych do przyznania mu tego świadczenia.

Zasadnie zatem apelujący zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej.

Za niezasadne uznać natomiast należy zarzuty naruszenia przepisów: art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej (w zw. z art. 15 pkt 1 ustawy o rencie socjalnej).

Zarzut naruszenia art. 5 ustawy o rencie socjalnej jest chybiony, ponieważ przepis ten w ogóle nie znajduje zastosowania w postępowaniu sądowym pierwszo-instancyjnym w niniejszej sprawie – daje jedynie podstawę prawną do stosowania przepisów ustawy emerytalnej przy ustalaniu całkowitej niezdolności do pracy w postępowaniu administracyjnym toczącym się w przedmiocie prawa do renty socjalnej.

W związku z powyższym, uznając apelację organu rentowego za zasadną, działając na mocy art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSA Aleksandra Urban SSA Lucyna Ramlo SSO del. Maria Ołtarzewska